

Մ Է Տ Ս Յ Ը

Հ Ա Գ Ը Գ Է Թ

Սէտայը Հագըգէթ շինողիւր հափթատա
իքի, եանի Զարէմպիւն վէ շուսաա էր-
թէսի կիւնէրի նէշը օլունաճագ տըր .
Ապօնէ իշին, Զագմագըլտուր Թակու-
հան-Պանընտա Զ նումէրօլու օտոյա միւ-
րաճաթ իլէմէլէրի :

Իշուս Սէտայը Հագըգէթին	
Սէնէլէրի փէշին, պիր Լիրա	7րշ. 400
Ալթը ալըլը Իւշ Մէճիտլէ	» 60
Իւշ ալըլը	» 55
Պիր նուսիսէսի	» 1
Տաշրա իշուն բօթա իւճրէթի դանի օլուր	

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԹԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 2 ՔՈՒՄԱ ԷՐԹԷՍԻ

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է

7 ՄԱՐՏ 1870

Մ Է Տ Ս Յ Ը

Հ Ա Գ Ը Գ Է Թ

Կէլէն վազէրօրադ պափէլէ

Կէլէն նումէրօմուլտա, շարգաա
միւթէմէթին էրմէնի Քաթոլիքէրի-
նին խաթիֆտէն սէլէֆէ միւնթէգալ,
պիր բուհանի վէ ումուսի հիւփիւմէ-
թի, եախօտ պաղըլարընը գափիւնճէ
արասը քէսիլմէտիք Սուրը Լուսաու-
րիշ յաջորդութիւնու օլմաուրընը,
վէ օ ճիհէթլէ պիր միւսէրրաշ վէ
մուպիէն հուգուգա տախի օլմա-
յաճաղընը մէրթէպէի պէտաճէթլէ
պօսթ ու պէյան իլէմիլիգ :

1867 սէնէսինէ կէլինճիլէտէք, նէ
Ստամպուլուն նախագահը, նէ Կիլիկիա-
նըն Կաթոլիկոսու, նէ տէ վանքըլարն
պիր շարգաա միւթէմէթին պիլ ճիւմէ
էրմէնի Քաթոլիքէրիւնին ընտի ըու-
հանիսի տէյիլ խօի . 0 սէնէտէ, եինէ
Բաբա հաղըթթէրիւնին պիր Կոնգալը
իլէ Ստամպուլ վէ Կիլիկիա աթոռըլը-
նը պիրպիլէրի իլէ պիրլէշտիրիպ,
տօգուգունճու Սնտօն Պետրոս իւհ-
տէսինաէ պիր ումուսի հիւփիւմէթը
ըույանիլէ թէքիլ օլունտու, էրմէնի
Քաթոլիքէրիւնին Լուսաուրիշ յաջոր-
դութիւնու նէ տէվրաէ նէ տէ
սէնէտէ քէսիլմիլ վէ արգասը կէլմէ-
միշ տիր, պունու պուլաւաուրըք, Լա-
քին շու գատարը սահիհ վէ աշիքեար
տըր քի, 1867 սէնէսինտէ, Բօմանըն
լութֆու իլէ պու յաջորդութիւնաեէ-
նիտէն պաշլամըշ օլտու, էրմէնի Քա-
թոլիքի միլլէթի քէնտիսինէ պէյլէ պիր
մէրքէզը խտարէի ըուհանիլէ պուլ-
տուղունտա մէսրուր վէ պիկնամ օլա-
ճաղը սըքատա, քիմ խայալ էտէ պի-
լիտի քի, մէքիւք պիր հուգուգ վա-

սէթասը իլէ պու միլլէթ հիշ պիր վա-
զըթ կիրիֆթար օլմաուրըք էն շիտ-
տէթլու վէ էն տէհէթլու պիր շիգագ,
վէ իւթիլաֆա ֆիւղար օլա պիլին .
Լաքին պունու իլէրուտէ մուֆասա-
լէն պահա ու պէյան իտէճէ իմիլդտէն,
շիմոլիք օ ալէլումուս հուգուգ տէ-
նիլէն շէյ նէ տիր, իւք էվլէլ անտէն
պահա իտէլիմ :

Մալիւմ տիր քի, հէր ինսանըն
թապիլ վէ գանունի պիր թագըմ հու-
գուգլարը վար, Լաքին շիմաթիք պաշ-
սըլը պունըլարն իւզէրինէ տէ օլ-
մայրպ, իլլա ֆիլիսէ վէ Միլլէթիմի-
լին թապալուրտա օլան հուգուգլարը
իւզէրինէ տիր :

Միւսթագիլ օլան պիր տէվլէթին
վէ պիր Քիլիսէնին հուգուգու քէնտի
հուգուգու քէնտի էմիլ տիր . վէ պիր
միւսթագիլ օլան տէվլէթ եա քիլիսէ,
հիշ պիր վազըթ պէնիմ հուգուգու
շու տուր պու տուր թապիլինի գուլ-
լանամայուպ, պէնիմ էմիլմ իրատէմ,
Ֆէրմանըմ պու տուր թապիլինի գուլ-
լանըք . վարմի պունա պիր ալիսէք,
Խմոի ըուհանի վէ ճիւմանի հէր հան-
կը հիւփիւմէթ քի պէնիմ շու եա պու
հուգուգու մար տըր տէրտէ, տէմէք
տիր քի քէնտինտէն պաշկա վէ պէօ-
յիւք պիր հիւփիւմէթ թապի տիր,
նիհայէթ հուգուգ սահիպի օլմաթ
թէպաա օլմաթտըր, տէյիլ մաթպու .
պու սըրատա, հուգուգ պէյիւք հիւ-
փիւմէթին մուամէլաթը էօրֆիլէսին-
տէն, եախօտ տախիլ վէ խարճի
թաարիւզաթտան գուրթուլմագ իշուն
լազըմ կէլէն պիր սիւրի տիր, Էլ հա-
սըլ պու մագուլէ հուգուգլար հէր
ինսանըն գուարէթաէն վէրիլի թա-
պիլի հուգուգլարնա գըյաա օլուն-
մայրպ, իլլա պէյիւքտէն քիւշիլէ
իմթիազէն վէրիլէն պիր հագգ տըր,
վէ պունունտա իսպաթը շու տուր քի,
պու մագուլէ հէր հուգուգ պիր քի-

րայիլի շամիլ տիր, վէ Ֆէրայիլի իճրա
օլունմաուրըք կիպի հուգուգտա մահիլ
օլուր :

Պունուն իւզէրինէ եինէ սէյլէշի-
րիլ, վէ շիմոի արամայըք քի, իտտաա
օլունան հուգուգլարն հիշ Ֆէրայիլի
եօգ մու խտի, վէ պու Ֆէրայիլի
հիշ գուսուր օլմամըշմիլ . իլէրուտէ սը-
րատը իլէ պունըլարտա կէլէճէյիլ,
շիմոլիք շու գարարընը աղնաթմագ
իւթէրէք քի, էյէր հուգուգումուգ
վար իսէ, մութլագա պիրինէ թապի
իլ վէ տիլիլ մաթպու :

Պէյլէ տէ, թէպաաաան պիրի հէր
նէ տէրէճէ հուգուգ սահիպի օլա
պիլէ, հանկը մաթպու պըրագըր եա
գայըլ օլուր քի օ հուգուգու, քէնտի-
նի վէ հիւփիւմէթին թանըմայաճագ
տէրէճէլէրէ գատար գուլլանըն,
պունա միւսաատէ իտէն քէնտիլի թէ-
պաա իտէր, վէ հուգուգ սահիպինի
մաթպու :

Կէլէլիմ շիմոի քիլիսէմիլ, էյէր
էօթէտէն պըրու քիւմէյէ թապի օլ-
մամըշ, տնկալ վէ միւսթագիլ պիր
քիլիսէ իտիքսէ, նիլին Բօմա քիլիսէ-
սինէ թապիլի տէյիլ գըյաճէթ գօրա-
ըրյօրուգ . թապի օլմագ, միւսապի օլ-
մագ տէյիլ տիր, պիր քէրէ տահա
սէյլէյէլիմ, թապի օլմագ իւզէրինէ
պիր պէյիւք թանըմագ տըր . օ պէօ-
յիւք պիլէ քիլիսէճէ վէ ըուհանիճէ
շու ուսուլ վէ շու առէթիլիկի սագ-
լայըն տէտիքտէ, եա պիլ, եա խա-
ընտան պիրի գալըլպ օնու պօզմա-
սըն իշին տիր վէ տէյիլ քէնտիսի,
չիւնքի ճիւմանիլին վէրէմէտիլի կի-
պի, ըուհանիլինտէ նիհայէթ քէնտի
հիւփիւմէթին տախի մահիլ վէ իլիլալ
իտէճէք գատար հուգուգու քիւմէյէ
վէրէմէլ, Էյլէ օլմայաճագ օլտա, պի-
զիմ, Բօմա քիլիսէսինէ հիւքմ իթմէ-
միլլազըմ ըտը, տէյիլ քի Բօմանըն
պիլէ, նասըլքի, պու աղնաշըմագ վա-

սէթայա շու սօն կիւնէրտէ եկեղեցա-
կան վէ աշխարհական պիր թագըմ
քիւմէլէր պէթպալթըլլարընտան կի-
րիֆթար օլտուլար :

Խմոի պիլլէր Բօմա Քահանայապե-
տին հիւփիւմէթի միւսթագիլէսինէ
տօգունմայաճագ, հէր հուգուգ հէր
իմթիազա տա ճիւմէտէն էվլէլ թա-
լիպ վէ արղուքէշ օլուպ օնուն հիւ-
փիւմէթին տօգանաճագ նէ հու-
գուգումուգ օլապիլիլ նէ տէ վար
օլաուղունու խայալ պիլէ իտէմէյիլ :

Շարգաա միւթէմէթին Քաթոլիք-
լէրին Սուրը Լուսաուրիլտէն պըրու
պիր հիլէթը միւսթագիլէտէ քիլիսէ-
լէրի գալըն օլայտը, գատիմ հու-
գուգլարը տա գալըրը, Լաքին թա
խիսթիյանըլըն իւք թարիլինտէն
պու անէ կէլինճէյէտէք պու քիլիսէ-
լէր Բարայա տայանմայարաք պիր տա-
գիլէ տուրամաուրըք, վէ պու կիւն
քի ալ ճանընմայա պաշլասըլար իսէ
եինէ պու սոյէտէ տիր : Էյէր Շարք
Քաթոլիք քիլիսէլէրի հուգուգ տէ-
տիլլէրի շէյ իլէ տուրապիլմիշ օլայ-
տը, կէլէն տէհիլն նըսթընա կէլին-
ճիլէտէք նէրէտէ խտի Քաթոլիք էր-
մէնի Եպիսկոպոսըլարը նէրէտէ խտի
Լուսաուրիլն յաջորդարը, նէրէտէ
խտի Քաթոլիք Կաթոլիկոսար, վէ
Բարաաան այըրլանըր տախի հանկը
հուգուգլարը իլէ իթիլիսար իտէպի-
լիլլէր աճապ, Կախոյիկոսըլարըն իս-
թէրլէր իսէ տիլնէլլէր, իւթէմէլլէր
իսէ տիլնէմէլլէր, պըրագալըմ պիր-
պիրինէ խախիմ իւշ Կաթոլիկոսու,
Եպիսկոպոսըլարը մահիլ օլմալ պիլթ-
միշ կիպի սահիհ տիր, եիւգտէն
զիյատէ Եպիսկոպոսըլար վար, ֆագաթ
հիշ պիրինին պիր թէմի եօք, հիշ
պիրի պիր քիլիսէսին ընտի տէյիլ
տիր, պազէն պիր արքեպիսկոպոս պիր
տէրտէրէ գօմանտա իտէմէլ, վէ
չօք տէֆա պիր տէրտէր, կրօնական

Ժողովրդատար արքեպիսկոպոսս վէ Կաթողիկոս Իւնկանը թաղը յանա տախի հա-
քիմ օլուր : Նիհայէթ հիշ պիւրիսին
պիր սահիպի եօգ կիպի տիր, պու
իսէ պիղիմ իշին տէ մաթլուպ օլունան
հայաստանեայց եկեղեցւոյ հուգուգ-
լարը, պիղիմ իշին թէշէքիւր խոռպ,
էտինէնլէրէ մուպարէք օլա տէյէրէք
նէ գատար միւմքին իսէ ուղաղա դա-
շարըզ :

Եանըմնագ այլապ տէյիլ տիր, լա-
քին եաղնընը թանըտըրտան սօղրա
տախի թաաաիւտ իթմէք, պիր եաղ-
նընը պին խոռպ կիրտապը խարապի-
յէյէ գատար եանըլանը եուվարլար :
Իշթէ իսպաթը, պիր թագըմ Եկեղե-
ցականլար վէ պունլարա թապի օլան
պիր թագըմաա աշխարականլար, պիր
քէրէ եանըլարլար լաքին պիր եաղնըն-
տա թաաննիւալէրի պողընը քէնտի-
լէրին նէրէլէրէ գատար կէօթիւրտիւ :

Եաղնընըլարը, ումու մաթօլիք
քիլիսէսի ընիսի պուլունան Սրբազան
Քահանայապետին եաղնը խայալա-
րնտա օլան շարգ քիլիսէսինէ տախի
հիւքիւմէթինի թանըմաաք օլուր :
սէպէպի մալիւմ տիր, չունքի եկե-
ղեցական կիրուհինտէն շարք քիլիսէ-
լէրի ընյաաթիւնի էլէ կէշիւմէյէ հա-
վէսիլէր չօղուտու, լաքին քահանա-
յապետ քէնտիլէրինէ պու հիւքիւմէ-
թի վէրմէտիլնտէն, լաղըմ կէլտի օ-
նու թանըմաաղա գատար եիւրիւմէք
քէնտիլիլէրինտէն օլուն պու հիւքիւ-
մէթի էտինսինլէր : լաքին պունա տա
աչըքտան աչըղա էլ աթմաք միւմքին
օլմատըղնտան, վէ պիրտէն պիրէ
քահանայապետի թանըմաք ըէք պա-
թալ պիր ֆէսատտէն օլաճաղընտան,
պաշլատըլար պիւթիւն փիսկոպոսլա-
րն աղաա ընյի էլէ ինթիւաա վէ
քահանայապետին թախտիսի էլէ թաա-
տիք օլունան կաթողիկոսու թանը-
մաալա :

Ճէսարէթ իթտիլէր տէմէյէ քի,
Բարանըն հիշ գապահաթը եօք, Հա-
սուն ֆիթ վէրտի, օաա իճրա էթտի,
իքի տէհէթլու գապահաթ, քի պիր
եկեղեցական հագըքնտա աֆիլ միւմ-
քիւնսիւղ գապահաթ արը :

Նէ Տէրսինիլ Բօմա գուճաղընտա
սօղուպ պէօլիւիւպ քահանայ օլուպ,
մէսնէտ ալըպ սաղալ աղարթըպ Սըր-
բազան Քահանայապետի, օ հագըթըլ
Վաանըն վէքիլի թանըտըրլարը զաթը
էքըմի, պիր թագըմ գաթիլիլէյէ
տօստ վէ տիւշման օլանլարա պիւթիւն
ալէմէ աղնաթմաք քի, օ զաթը մէ-
լայիլըքաթիւ, մէյէր օնուն պունուն
ֆիթ վէրմէսի էլէ իշ կէօրիւրիւմիւշ :
Հոգին սուրբուն իշամը էլէ քիլիսէյի
խարէ էտէր զանն իթտիլիմիլ Բարա
վէ Սուրբ Ժողովուր, մէյէրքիմ պիր
թագըմ տէսիսէքաթ պատրիարքլար
վէ գարախալլար էլինտէ օլունճաղ
մըշ : Սրթը պէօլլէ Բօմոյա, պէօլլէ
Բարայա պէօլլէ սուրբ Ժողովրա քիմ
թապի օլապիլի :

Պունու տա պիւմէյէրէք տէսէլէր,
չօգ ահմաք աաաալար տըր տէյիպ
կէշէր իտիք, լաքին չունու տա ճիւմ-
լէտէն էվիլէ պիլտիլէրի վէ կիւնէշ
կիպի կէօրտիլէրի հալտէ քի, Հա-
սուն էֆէնտի պու խոստուտա հիշ
գապահաթը եօգ, պու մատտէ Բա-
րանըն պէլքիմ օն պէշ սէնէլէք թաաա-
վիւրու տուր, վէ Հասուն էֆէնտիլին
իթիլարալար վէ մուխալիֆէթի Բօմա-
տա հէրքէսին տիլինտէ տիր, պունլարը
տա ճիւմլէտէն էյի պիլէրէք, թէք-
լար Բարայա քիլիսէյի Հասունու պէտ-
նամ իթմէք նէրու հիշ տիր եա տ-
լէլ ումու մալին նէվանիլէ պունլարըն
արքալարընտան կիտէնլէր տիւշիւն-
սիւնլէր :

Պունու տա պէր թարաֆ էտիլիմ
Սահիբ Բաթիլ տէնիլէն վէ աքալի իքի
եիւղ միլիօն Քաթօլիլին լուհանի ըն-
յիսի պուլունան օլ զաթը էքըմտէ,
պիր պապալը Քաթօլիք Բարասընը
Ստամպօլտան Բօմայա ճէլպ իթմէք
սէլահիլէթիլի տէ թանըմաղար : եա-
բամամալը, եախօա Ստամպօլ աշխա-
րականլարընտան Բարա, ֆիլան քահա-
նայը չաղըրայըմ մը տէյու սօրուպ
տա էյլէ եարմալը : տեղապահ տէ-
յիշտիլիպ կէօնտէլէմէլի :

Պունլարը տա սայմայալըմ,

Ճիւհանըն ումուրու լուհանիլէսինէ
տիգըթըլ թամմէսի օլան Բարա
հագըթիլէրի պըրաքմալըյըր քի Հա-
սուն եա Պարնապօ եա պաշկա պիրի
հիշ քէնտինէ սօրմայարաք վէ քէնտի
խապէրի օլմայարաք, պիր թագըմ եա-
լան եաղնըն էմիլլէր կէօնտէրսինլէր,
նիղամլար գօյսունլար կայլն կայլն :
Եկեղեցական իշխանութիւնու լու-
հանի ճէղալարընտա պօշա չըքարմա-
լը, մաախարա իթմէլի, Կաթիւ Կաթիւ
Էլէմաթիլիսին պիր Եպիսկոպոս պիր
քահանայ պիր նուֆուս էլէ իքիսինի
պիրտէն ալարըլ հալտէ պիրինի ինան-
մալը օ պիրինի ինանմաալը, Եպիս-
կոպոս թանըմալը լաքին իշխանու-
թիւնունու սայմամալը, Նիհայէթ քիլի-
սէնլին նիղամլը, իթիքաթա պաղը
օլան իշխանութիւնլարըն պըրաքմալը
քի, իսլամլար, եահուտիլէր, հերե-
տիկոսլար զէվըլէնսինլէր, մաախարա
էթսինլէր, սէօյսիւլլէր վէ հաթթա
քէնտիլէրիտէ պէրապէր Բարա պու-
նամը տըր, իթալիլի պիլմէյօր տէյի
օնլարտան օն զաթ զիտտէ զէվըլէն-
սինլէր վէ արսըղըղըն սօն վէ Նիհայէթ
տէրէճէսինէ եէթիլիպ պիղտէ Բարա-
յա թապիլի, Քաթօլիլիլէ տէյի թէղ-
վիրաթա քաղըշսնլար : Վէ պունլար
եկեղեցական, քահանայ, վէ մէսնէտ
սահիպի աաաալար օլուպ քիլիսէ խա-
րէսինէ տէ գաղըշսնլար, վէ պուն-
լարըն արգասընտան կիտիպ, պա-
տարաղլարըն կէօրէլէր վէ խոստո-
վանանք օլանլար տա պուլունսուն :
վահ կիթտի տին, կիթտի մէղհէպ :
Պաղսընլար պիր քէրէ Բարա Կոնգա-

կընըն քէլամլարընա, պիր քէրէ չու քա-
հանայա վէ Քաթօլիլիլէ տէյէնլէրին
լիսանընա :

Բարա Հագըթիլլէրի, Քիրտոս,
Պետրոս Սուրբալ, Քահանայապետ-
լէր, Տիեզերական Ժողովըլար, Սուրբ
Ստամաճաճին, Սուրբ Գրիգոր Լու-
սաւորիլ քէլամլէրի էլէ եօլա չըգար :
պունլար քիմին էլէ սիւքիլթ
իտէլիմ արթըգ, չիւնքիւ ամմէյէ մա-
լիւմ տիր նէ էլէ վէ նէ իսիմլէր էլէ
եօլա չըգաղըլարը : պունլարտա հէր
իսմ վար վագաա, Քաթօլիլիլէ իսմին-
տէն մաաաա :

Իշտէ պէօլլէ օն սօգուղ տէհրտէն
պէրու քիլիսէյի խտարէ իտէն լուհա-
նի ընիստէն, սուրբ Ժողովըլարտան,
սուրբ Հայրապետըրտէն, պիւթիւն
Քաթօլիք քիլիսէսինտէն, վէ Նիհայէթ
պէլտէմիլտէ օլան ֆրէնք, վէ հալէպ-
լի քիլիսէլէրինտէն տէ պըրըլպ օթուգ
պէշ նէֆէր մուրիսալարըն արգասըն-
տան կիթմէլի, վէ ինանմալը քի Բարա
տա եալանճը, սուրբ Ժողովըլար եա-
լանճը, Պարնապօ, Հասուն, Սուրբ-
լան, Բիւսում, վէ սայըրլէրի հէվ եա-
լանճը, պունլար նէ Ստամաճաքա-
նութիւն պիլիլի նէ եկեղեցական կա-
նոն, Սլահըն քիլիսէսի մուրիսալ վէ
Լալէ քիլիսէսի սահիւ, էյ նէ տէմէ-
լի Կաթիլիլէ քէնտիլէրինտէն ֆէհվա-
սընը տահա պաշկա նէ վուգուլթա
գուլլանապիլիլիլէ աճապա : Էտնա
տէրէճէ աղըլ օլան պիր քիմնէ չու
սիւալի իտէպիլի քէնտի քէնտինէ :

Քիմտիր Հասունու գաաապարտել
էտէն, Բարա մը, Սուրբ Ժողովը մը,
Էրմէնի Եպիսկոպոսլարըն Էքէրէթի
մի, Տիեզերական Ժողովը մը, պիր Ե-
պիսկոպոս Կուրուհի մի, Ստամաճա-
բան թագըմը մը, հաշա՝ եա : Օթուգ-
պէշ նէֆէր եօլուգըլու գաա պուլունու-
յօրուգ տէյի իքըրա իտէն քահանայ,
վէ վարգապետ, վէ տահա աճալըլը
սօղալը Բօմայա տիւշման օլուպ Քա-
հանայապէտի, Քաթօլիք տիլինի, վէ
ուսուլլարըն վէ տիւտարանըն իթիգա-
թըն զէմմիլ ֆասըլ վէ ընգիլ վէ ըրը-
վայ իտէնլէր : զալալըլար չունու պիլէ
խայալ իտէմէյօրլարքի, հէր տին վէ
հէր մէղհէպ պիր իթիգաթիւն իպա-
րէթ օլուպ իթիգաթը գալարըտըղըն
կիպի, ճիւմէսինի զէմմու ֆասըլ վէ
մոսխարա իթմէք քօլայ տըր, վէ էրմէ-
նի Քաաանութիւնունա տա իթիգաա
իթմէյէնլէր տէհպա էրմէնի Քիլիսէլէ-
րինտէտէ զէվըլէնէճէք շէյլէր պուլա-
մաղլար մը աճապա : Իշտէ պէօլլէ տին
վէ մէղհէպ տիւշմէյէրինի արքասըն-
տան կիտիպ Քիլիսէլէրինի, պաա-
րիարղլարըն, Եկեղեցականլարըն,
վէ կարգ կանոնլարըն պունլարա իս
թիհպա իթիլէրէք քէյֆ սուլան վէ
իթիլիար իտէն Քաթօլիլիլէրէ նէ
տէ մէլի :

(Տէլիլիլէ Կէլէճէ Կաթօլիլիլէ)

Միւնէլիֆ

Հասունեան հագըթիլլէրինէ մու-
խալիֆ թէրաֆտան սիղէ իրաալ օ-
լունան հալաաիսաթը իլան էլլէտիլի-
նիլ միսիլիլ, իշ պու մէքթուպին
տէրէլինի տախի գապուլ իտէճէյինիլի
մէմուլ իտէրիմ :

Պաղը Էրմէնի Քաթօլիլի միւթպէ-
րանըն պիր էլլի նէղալինէ վիլիթայէ
կիթտիլլէրի սաթըրլարը օրուտու
Լէվանթ Հէրալտաա : Իշթէ վու-
գուր հալ :

Քաթօլիք պէօլիլէ անվէթիլլէրինտէն
պիրինի իպրաղ էլլէյէն պիր զաթ 11
Սարա. ճիւմաա իրթէսի սապահը
քէնտի գալաաըն Հասունեան հագ-
րէթիլլէրի թէրաֆտաա պուլունան Էր-
մէնի Քաթօլիք ճէմաաթընը պաղը
զէվաթը միւթպէրանը խանէսինէ
կէօնտէրիպ, էլլի նէղալինէ թէլլիֆ
էլլէմէլլէրինի խապէր վէրիլ :

Ձէվաթը միւթպէրանը մումաշի-
լէյիւմտէն իւշ տէօրթ զէվաթ պու
հիւքիւմէթը քէպիրի իպրաղ էլլէյէն
զաթա մահպա մէլուֆ օլուգըլարը
թէվէճէլիլլէրինտէն նաշը, պու տա-
վէթէ մուվաֆաթաթ իթտիլլէր : Էլլի
հագըթիլլէրի անլէրէ չու վէճէ էլլէ
սէօլլէմիլ տիր :

Տէվէթիլլէրինտէն չու էմիլի
ալմըլըմ տըր պէնիմ ամիրիմ օլան
Միսիլթի Եարգաա ճէմիլ Քաթօլիք
Քիլիսէլլէրինի մուհաֆաղայը սէրպէս-
թիլլէրինի էյիտէն իլթիլաա իթմէմի
էմր պուլուրուր : Սիլ քէնտի թէրա-
ֆըրըլտան Քիլիսէլլէրին հուգուգըլա-
րընը պաղայը թէմալիլլէրինի Քիւր-
սիլի շէրիֆտէն ըսրարէն տալա իթ-
մէլիսինիլ, վէ հուգուգըլարընըտան
պաղսընը իլա վէ լաղվ իտէն Բօմա-
նըն օ 1867 գարարնա գարըլը բրօ-
թէյիլ իթմէլիսինիլ : Բօմանըն պու-
նա գարըլ կէլէճէյի իլթիլաա գա-
վիլտէն իսէ տէ սիլիլ կէրի շէքիլ-
մէնիլէ սէպէպ օլմաալը տըր պու,
հաթթա իճապը հալտէ տահա Էլլէյի
Կէլէյիլլէրինտէն Պու խոստուա միւ-
թալիք թալիլաթլար քէղալիք Բօմա-
տա միւքիմ էլլիլիլէ կէօնտէրիլլիլ
տիր :

Ձէվաթը միւթպէրէի մումայի-
լէյիւմ էլլիլին պու սէօղլէրինէ պիր
միւտտէթիլլէրինտէն գալաղը-
տան սօնրա, ճէվապ վէրիլլէր :

Էլլիլ հագըթիլլէրի . պիլ Թամալը
թէպաաըլը, վէ մէղհէպէ Քաթօլ-
իլիլ : Տէվէթիլիլ թէրաֆտաա
սուսուր պուլուլան էվալիլտէն մա-
աաաընա պաշ էյէմէյիլ : Քիւրսիլի
շէրիֆ էլլէ օլան միւնաապաթըմըլա
կէլլինճէ, Բարա հագըթիլլէրինի գա-
րար վէ հիւքիւմէրինտէն պաշգաաընը
գապուլ իտէմէյիլ : Պիլ Քաթօլիք
իսէք չու եա պու հիւքիւմէթ սայէ-

սինտէ օլմայըպ, մահաճ Գէնապը հագ-
դըն քէրէմիւ ինանիյէթի իլէ տիրո :
Պուսու տէյիպ տըշարը չըգարլար :

ՊԻՐ ՀԱՍՈՒՆԻՍԹ ԷՐՄԷՆԻ

Գոյիլյէտէն թէրճիւմէ

ԱՆԹՈՒԱՆ ԺՕՁԷՖ ԲԼԻԻՄ

Հազ Թաալանըն քէրէմի

Վէ Բիւրսիի Շէրիֆին լուծիւ իլէ
Թիւսան Աշրիֆիպոստու վէ Ասիթանէտէ
Շարգ արարողութիւնունաւ պուլունան
Գաթօլիքիւն Առաքելական Նուրսի
Եւայն Եւայն

Ասիթանէտէ միւթէքիւն Էրմէնի Գա-
թօլիքի ճէպիլթիին Սէրաֆաքան վէ Կը-
րօնաւոր հիւրմէթիւն քաշանալարնա վէ
միւթէտէթիւն Տիւրաթանէ սէրաւ, վէ
թէպէրիւքիւն թաշմանիլէ :

Շիւսիլյէտէք մայիւնիւնիլ օլմազ կէ-
րէք տիր քի Գէտէրի Աղլի վէ Միւսիպիւ-
միլ Տօգուզունու Պիւս Բարա Հապէթիւ-
րի Իսա Էֆէնիպիլիւն Վէթիլ վէ Աղլի
Գաթօլիք քիլիսիսին Քէիսի քաշիլի պիւ-
լէրի քէպէլաւէ մէմուրիլթիւն Ասիթանէ-
յէ կէօնտէրիլ տիր, Իշպու մէմուրիլթի-
տէն մազստ տիւսաթանը քէնտի տիւն-
լինտէ վէ իթթիւնալարնա տիր գաթ
տաշա թէյիլտ էթմէք օլ մէքէք իլէ քի
Բօմա Գաթօլիք Բիլիսիսի, վէ ճիւնըն
քէաֆիլի Բիլիսիլթիլին վալիտէ, վէ սէ-
յիսիսի տիր, վէ Շէյիլիւ հէփալիւնըն
խալիֆի օլան հալա թաթիլթիւն օլան
Սրաֆան Բաշանայալար տիր, Իմաի իշ-
պու մէմուրիլթիլիլին քէրայիլիտէն օլ-
տուղու վէճ իլէ Էփէլ վէ Էփէլ տիր չօգ
իւքեթ թարիլթիլին իթիլաւ իտէքէք,
պէթ պաթիլթիլարնա քէնտի թէիլ թու-
հանիլթիլին մէֆուլ օլտուղլար իթաթ-
տան, վէ անըն հիւրմէթիլին սէքէշիլթի
իտէն Եկեղեցիական միւրաճաթիւն միւ-
պաթէթիլ իլէտիլ, Իւքեթ օլտուղլար
միւր աճապա, Հէնիլ վիլթէ նամուլիւմ տիր
ճաղաթ շարաթ սաշիլ տիր քի Էրմէնի
Գաթօլիք տիր հարաքէթիլ պուլունտուղլա-
րըն իտիլանտէ իղլար Էյլէտիլթի, Պու
իլարաթան հաթը օլան մէմուրիլթիլ
պաթէն տիր վաղլթի տաշա ինթիլարտէ
պուլունապիլիլ իտիլ, լաթիլ ոտուղլա-
րըն տիր ան Էփէլ Փէտէրի ումուլիլիլ
Սրաֆան Բաշանայալար տիր միւրաթան
քէսպի վաղուք իթմէք շտիտ մուհազ-
գալ արգալթիլին մէպիլ, Բօմաթան ալ-
տէթիլիլտէն տիր կիւն Էփէլ միւրաթիլթիլ
Սրաֆան քէտէրիլթիլին պուլ պապտէ
լուծիլթիլ թէրաթիլթիլ իթաթ պուլուր-
տուղլար Կոնգալիլ սէրիան նէշիլ ու ի-
լանընա գարար վէրտիլ :

Փէտէրի Միւսիպիլիլ Սրաֆան Բաշա-
նայալար տիր իշպու նամուլիլին նէշիլ մէ-
մուլ իտիլթիլ քի, հուղլու պաթիլտէ տէ-
րիլին միւթաթիլթիլ միւսիլ օլմազ տըր,
իլա օ Աշիւսիլթիլին վէ Կրօնաւոր օթուլ
պէշ Եկեղեցիական տիր քի տիւնըն կիւն
պիլթէ տիր պէյաննաթ թաթիլ իտիլալ
Բէիսի Բուհանիլթիլին հիւրմէթիլին վէ
իւրաթան իլանընա թէպիլթիլ իթմէք
գաթիլ իթմէք իլէ, Իշպու նամուլիլ
Բուհանիլթիլին իլանընտան պէտէն իլէ կիւն
տաշա վաթէ վէրիլթիլ քի իթաթ իթիլ-
լէր վէ իթաթ նաթիլթիլ թաշիլթիլ տիր
վէ թաթիլ իթիլթիլ : Պու միւրաթիլ

տաթիլ իթիլալ օլտուղլար Առաքելական
իլանտէթիլիլ իլանընա թէ-
լէպիլալ իտէճէյիլ :

Վէրիլթի Ասիթանէտէ սէրիլթիլ
խանէթիլթիլ 2 (14) մարտ 1870 :

ԱՆԹՈՒԱՆ ԺՕՁԷՖ

Եւ այն . եւ այն .

Վէ իլթի մէքիլար Առաքելական Կոն-
գալիլն ալթիլթիլթիլ :

ՏՕԳՈՒՋՈՒՆՃՈՒ ՊԻՄՍ

ԲԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ

Հիւրմէթիլ պիւրաթիլթիլ Անթուան Ժօ-
գէթ Թիւսան Աշրիֆիպոստու պիլթիլին
վէ Բիւրսիի Շէրիֆին, Ասիթանէտէ Առա-
քելական վէթիլին :

Հիւրմէթիլ պիւրաթիլթիլ սէրաւ վէ
Առաքելական օրհնութիւն :

Ասիթանէտէ պուլունան Էրմէնի
Բիլիսիլթիլին, պիւր թաթիլ իթիլալ-
թաթ վէ իթիլալթիլ իլէ աղլա թէ-
հաթիլ իթիլթիլ տէրէճէլթիլ թաշ-
լիլթիլ օլտուղլու, վէ կէրէք Պիլ-
լէրին, վէ կէրէք Սէլթիլթիլթիլին
պուլունա ճաշտ ու իթթիլ իլէ պաթա
վէ մուհաթաթիլ տիւսաթանա գա-
վիլին թէնպիլ իլէտիլթիլ ուղլ ու
սալաթիլ պուլ Բիլիսիլթիլին մաշիլ ու
իլալթիլ գըլնալթիլ, քէմալ տաղլ տէ-
րուն վէ Էսէթիլ գալթ իլէ մալիլթիլ-
միլ օլմուշ տուր :

Ձիւնըն պիւր թաթիլ տիւնապիլթիլ,
Էրմէնի արարողութիւնունա օլան
պաթը կրօնաւոր վէ աշխարհական Գա-
հանայլար իլէ պիլթիլ Կիլիկիա
Պատրիարք Տօգուզունու Անտոն
Պատրիարք հիւրմէթիլ Պիւրաթիլթիլին
իլանտէթիլին պիւրաթիլ աշխարհ
թաշգիլ վէ ինքեթ իթիլթիլ. հաթ-
տա Երմէնի Ասիթանէտէ իրաթիլթիլ իլէ
Պատրիարք միւրաթիլթիլին վէթալթիլ-
թիլին թաթիլ օլան հիւրմէթիլ Պիւրա-
թիլթիլ Առաքելական Յովսէփ Էն-
գարէ Փիլաթիլուտուն հիւրմէթիլ-
թիլ Գանուլթիլին օլ տէրէճէլթիլ
լէտտ իթիլթիլ քի, Էրմէնի վէ
վէթիլթիլին գաթիլ վէ ինքեթ իթմէ-
մէյէ գաթար ճէսաթիլ իտիլալ, տա-
հա իլէթիլ տէ կիտէրէք, Պատրի-
արք միւրաթիլթիլին ինթիլալ չէ-
րիլթիլ տէ, Երմէնի քէաֆիլթիլ Փիւ-
գօթիլարն իլէ վէ իթթիլթիլ իլէ
օլան, վէ հիւրմէթիլին վէ թէմ-
Երմէնի իլէ թաթիլ գըլնալ պիւր
ինթիլալ չիւպիլթիլ ալթիլալ ալմայ,
վէ կէրէք Սուրբ Պատրիարքարտ,
վէ կէրէք Ժամբղ ու իլանընա քար
օլան իլանընա անընալարնա սարթ
նալար իթմէյէ տաթիլ քիւթուր կէ-
թիլթիլթիլ, վէ ալթիլ Վրիստուն
միւրաթիլ մէշուլթիլ գարըն աթիլ պիւր
իլանտէ պաթա միւրաթիլ նապիլ ի-

տիւպ պիւր Բիլիսիլ թէշիլ Էյլթիլ-
լէր, վէ Եկեղեցիական միւթէնալթիլ
քէլիլալթիլ, պուլուն Սէրպէթ Գա-
թիլթիլ քիլիսիսի թէալթիլ Էյլթիլ-
լէր, կէթեթիլ Գաթիլթիլ Բիլիսիլ
տէրունինտէ օլան հէր տիւսաթ աղ-
լընա Երաթիլ ճիւլթիլթիլին կէ-
րէ Երաթիլթիլ Առաքելական թէն-
պիլ իլթիլ պէթիլթիլին իթաթ
Էթմէմէք վէ օնլարա թէալթիլ օլմաթ-
տա օլապիլթիլ կիլիլ :

Պու վաթալար, հիւրմէթիլ Պի-
րաթիլ, զայթ ալթիլ, վէ մուհաթ-
գաթիլ թաթիլ օլունաճաթ չէյլթիլ
տիր, վէ շու ճիւլթիլ տաթիլ գալ-
պիլթիլ զայթ իլան կէլիլ քի, Է-
թմէն պէրիլ Բիւրսիի Շէրիֆին
պուլունա հիւրմէթիլ, վէ հիւրմէթիլ
մալաթիլթիլին մաշար օլան Էթմէն-
պիլ միւթէթիլթիլին Էրմէնիլթիլին
պուլունա տալ մէմուլ իթմէթիլթիլ :
Հաթտա մէքուլան տիւնէթիլթիլ-
տէն, վէ կրօնաւոր վէ աշխարհական
Գահանայարտան թարաթիլթիլ կէօն-
տէրիլին իլթիլթիլին տէրէճէլթիլին կէ-
թիլթիլին վէճ իլէ Սուրբ Պատրիարք
Առաքելական Բիւրսիլթիլ հաթընտա
պէյան վէ իլթիլ իլէտիլթիլին հիւր-
մէթիլ վէ իթաթ տաթիլ Էսէթիլ տէրու-
նիլթիլ մաշիլ իտէմէթիլ : Ձիւնըն պուլ
մաթիլթիլ պիւր իլթիլթիլին պաթը Եկե-
ղեցիական հիւրմէթիլ Պիւրաթիլթիլ-
միլ Յովսէփ Փիլաթիլուտուն քէնալթիլ-
թիլին վէթիլթիլ թուհանիլ թէրպիլթիլ-
տէն մուհաթ օլտուղլար զանն Էթմէթիլ-
տիլ : Հալ պուլ քի, Էթմէթիլ իլանիլթիլ
իլէ նապիլ օլունան պուլ Առաքելական
Աթուրն իլանտէթիլին Գարըն,
պիւր թաթիլ Երմէնի Երմէնի վէ իթ-
թիլթիլ իլէ մէմուլ վարապիլթիլ
թիլթիլին աշալթիլ նէշիլ օլունտու, վէ
Բիլիսիլ շարթիլթիլին օլմաթիլթիլ
վէ աշխարհ տաթիլ թաշգիլ վէ ին-
պար օլունտու :

Վուղուլթիլ մէքիլթիլ Պիլթիլին օն
տէրէճէլ մահաթ իթիլ իտէ տէ, տի-
կէր թարաթիլին Երմէնի Ասիթանէ
միւթէթիլթիլին օլան Էրմէնի-
լէրին Էն պէթիլթիլ գըլնալթիլ տա տի-
նիլտէ վէ վաթիլթիլ զիլմէթիլթիլին
սապիլթիլ գաթիլ օլունա, վէ Էյ ճան
ու տիլ մէշուլ Պատրիարքարտ վէ
Սուրբ Աթուրն գալթիլ պալթիլ գա-
լթիլ իլ պուլ. պէթիլթիլին Էթմէթիլ
սէր իթմէք իլթիլ Պիլթիլին իլթիլ
Էյլթիլթիլին տէն պուլարն տա թէ-
րէճէլ նիւպիլտէ մէտիլ սէնա ի-
տիւպ, իլթիլթիլ թուհանիլթիլ քի-
թիլթիլին օլարաթ շու պէթիլթիլ պիւր
տէվա թէրթիլ իթմէթիլ լալթիլ կէլ-
տիլթիլին, Սիլթիլ, հիւրմէթիլ Պի-
րաթիլ քի Ասիթանէտէ Պիլթիլին
Առաքելական վէթիլթիլին մէմուլ
սուլթիլ : Սիլթիլ Էրմէնի Էթմէթիլ քի
Երմէնի Ասիթանէտէ ալթիլ իտիլ,
Սիլթիլ վէթիլ թալիլալ միւթի-

պիլթիլ, շարգ Գաթիլթիլին տիւն-
լէրինտէ թէնիլթիլ հաթընտան իլ-
թիլարնալթիլ օն տէրէճէլթիլին գա-
տար շարթիլ վաթիլթիլ զիլմէթիլթիլին
շարթիլարն թաթիլ սէլթիլ իտ-
ալ իտէսէնիլ :

Վէ լաթիլ հէր պիւր չէյլին Երմէն-
տա ինքա օլմաթ իլթիլ լալթիլ տըր հիւր-
մէթիլ Պիւրաթիլ քի, հիւրմէթիլին
իլանտէ օլան տիւսաթանէ շուսու տէր-
ալթիլ վէ թէնիլ իտէսէնիլ չալթիլ
րէթիլ իտա Էֆէնիլթիլ Սուրբ Պատ-
րիարք Առաքելական վաթիլթիլ իլէ ումուլ
Բիլիսիլ չալթիլ իթմէք, ինքալթիլ
օլմաթ, վէ իտար իթմէք գուրթիլթիլ
քիլթիլ վէ հիւրմէթիլին Բօմա Գա-
հանայալարնալթիլին վէթիլ տիր տէմէք
Գաթիլթիլ տիւնիլին ալթիլ տէնալթիլ
վէ պէթիլ պիւր հիւրմէթիլին թէթիլ-
լէն վէ սէրպէթիլ ինքալթիլ նէ միւ-
լէթիլ վէ նէ տէ մէթիլթիլ հուսուտ-
լար լալ թաշալա Երմէնի օլուն-
տալ : Պիլթիլին անլթիլ քի Գաթիլթիլ
իտիլ քէնտիլթիլ չէթիլ սալարալ
Բօմա Գահանայալարնալթիլ իլէ տէյիլ
Երմէնիլթիլ տիւն վէ Էրմէնի ալթիլ
հաթընտա իլթիլ իթմէյէ, իլա
նիլթիլ վէ արարողութիւն մատտէլթիլ-
թիլտէ տաթիլ անլթիլ իթաթ իթմէյէ
պօրթիլ տուր, Վէ պուլ մատտէթիլ
շուսու տա ունիլթիլ մալթիլ կէրէք
Էրմէնիլթիլ, վէ կէրէք սալթիլ քէաֆ-
իլ Շարգ աշալթիլ թէթիլ Էթ-
մէյէ քի՝ արարողութիւն իլէ նիլթիլ
պէթիլտէ պէթիլ պիւր քէթիլ օլունա,
պուլարն իլթիլին գարընթիլթիլ
պիւր տիւնիլ օլ տիւսաթիլ զիլթիլին
պօրթիլ վէ թաթիլ իթմէթիլ, վէ
օլ վէճ իլէ միւթէթիլտէ վէ հաթ-
ալթիլ իլթիլթիլ տէ սէթիլթիլ վիլ-
մէթիլ տիր : Բէթիլ Շարգ Բիլի-
սիլթիլ իլթիլին Բիւրսիի Շէրիֆին
հաթիլթիլ օլան նուսիլ վէ հիւ-
րմէթիլին գըլմաթ, վէ Բիւրսիի
Շէրիլ իլթիլին տալթիլ վէ իտու-
սուլթիլ տալթիլ իթմէք իլթիլթիլ
տիր քի պէթիլ պիւր գարընթիլ վէ-
սիլթիլ վէ սուլ իլթիլին իլէ իլթիլ-
թաթ իթմէք իլթիլթիլ :

Վաթիլ Պիլթիլ պիլ ճիւլթիլ Սէլթիլ-
լէրիլթիլ իլէ պէյան իթմէթիլ քի Շարգ
արարողութիւնար, տիլթիլ վէ Գաթ-
իլթիլ պիլթիլին մալթիլ օլմաթ
ճալթիլ, վէ Եկեղեցիական կարգադրութիւն-
լարա տօղունալթիլ տալթիլ պա-
թիլ գալաճալ տըր : Ձիւնըն պալթիլ
Եկեղեցիական կաթալթիլին պա-
լթիլտէ՝ Նիլթիլ Պանունիլթիլին պա-
թիլ պալթիլ մատտէլթիլտէ ումու-
լթիլ պիլ իլթիլալթիլ քէալթիլ հաթը
օլմաթնա արարողութիւն քէթիլ մա-
նիլ օլմաթըն միլթիլ, օ մաթիլթիլ
Նիլթիլ Պանունիլթիլին պալթիլ մա-
հալթիլ ճալթիլ վէ պուլթիլտէ Էրմէնի
մալ : Իմաթիլ Առաքելական իլթիլթիլ-
միլթիլ քէթիլթիլ միւթալթիլտէն օլ-

սուղու վեճի իւր Պիղէր տախի պու-
թարիկոտէն գաթա ըստ խտեմէյիպ
իշխէ պու սեպէպուէն նաչի 1867 սե-
նէսի Յուլիսին օնիքիսինտէ, «Բեզ-
է-...» (Ի Բեզէ-...) լուղէթի իւր պաշ-
լանան Բաճանայապետական Առաջա-
կարգը նէշը վէ իւան իթտիք, վէ միւ-
րաւորը պու տուր քի հիւքմիւ թէ-
մամը թէմամընա ճարի օլտուն վէ քիմ-
լէրէ րաճի իսէ անլէրաէն թէտգիդա-
թը քեւմիլէ իւր իճրա օլտունուն:

Ձիւնքի եկեղեցականլարըն սէրպէս-
թիլէթի, փիսգորոսլարըն հուգուգ վէ
իշխանութիւնու, վէ Բաթօլիք մէզ-
հէպի վէ պիլլիլի միւճէրէտ պուճուն
իւր քէմափիլի հազգա մուհափազա օլա-
յիլիլի Պիլնաէն ալէյ, Առաքելական
Աթոռուն պու ֆարգ վէ հուգուգ ունու
թանըմամազ վէ եախօտ անլէրաէն
դայա իթմէմէթ իթմէյէր, նէ թարգ
վէ նէ Էֆրեար իւր Սուրբ Աթոռա
հիւքմիւ վէ իթմաթլարըն կէօթէ-
րէպիլլէր: Վազաա Էրմէնիլէր միւ-
քէրէր արդու հալլէրինտէ պիլ թա-
րափոսն պու հիւքմիւ վէ իթմաթ-
լարըն իդրար խոռուգ, իթմէյէր քի
արարողութիւնլարըն տալա աօգու-
նուլմայարագ, հիւքմիւ Պիրատէ-
րիմիլ Տօգուգունճու Անտոն Պետրոս
Պատրիարքըն միւտտէթը Էօմիւնէ
դատար Առաքելական (Լատին) Վէ-
քիլիմիլին իշխանութիւնու պիլլէրտա
պուլունտունլար լաքին պու թէքիլիլին
գրապուլլին հիշ պիլ վէճ իւր վէ հիշ
պիլ սէպէպուէ թէնսիպ խտեմէյիք,
իւլա քի Պատրիարքը միւշարալէյիին
հիւքմիւ գանունիսինտէն գուրթուլ-
մագ իշխն այան աշիքեար պիլ թէր-
թիպ իտի պու: Լաքին պուճանտա տա
աղըրը Առաքելական Աթոռուն իշ-
խանութիւնունու սուի իթմիմալ իւր
քէնտիլլէրին սիւրէր իտէրէր պէյիլլէր
վէրին վէրաիլի ըստանի ճէգալլէրտէն
դուրթուլմայա գալլըլմագ տըր: Վա-
դաա Բօմա Բաճանայապետութիւնէ
Հազգ թարափընտան վէրիլիլ տիլ
պէյիլլէր վէ քիւչիլլէր հիւքմիւ սի-
ճիլլէրին նագս իթմէր վէ չէօզմէր, վէ
պու ճիլլէրին հիւքմիւ վէ հիւքմիւ
տէ Պրազան Բաճանայապետէ բողոք
իթմէք ճիւլլէր իշխն մուպարէք, մու-
գատաէս վէ մէրիլիլլէր պիլ հու-
գուգ տուր, լաքին տալա միւսաէտէ
օլունամագ քի պու բողոք հուգուգու
իթմաթլարըն տա պիլ ալէթ վէ
վաթէթա օլապիլլին, վէ պիլ եկեղե-
ցական բարեկարգութիւնա գարը կէլ-
մէք իշխն էն գատտէն պու բողոք
լուղէթիլին քէնտիլլէր սիւրէր իտէ-
պիլլէրին: Վէ նապը քի Սէլէֆիմիլ
Նաչիւնճիւ Սէլէգասնարօ տէր, Բողոք
վազաա պիլ տէվա տըր, լաքին մէզ-
հէպիլլէր վէ նիզամընտան շաշանլա-
րը եօլուգուգլարինտա մուհափազա
իթմէք իշխն իճատ օլունամալ պիլտէ-
վա տէյիլ տիլ: Վէ ամմէյէ մալիւմ
տիւր քի, տիւլագ վէ թէրպիլլէր հազ-
դընտա օլան բողոքըր մահալա պիլ

իթմիմալ մագամընտա բողոքըր տըր
քի քիւչիլլէր հաքիմին սիճիլլին
պէյիլլէր հաքիմ տիւլանընտա տէֆա
րույէթ իտիլլէրին հազ վէրիլլէր
իսէ տէ, պուճանտա տա եէնի պիլ
սիճիլլէր ըստան իթմէթիլլէր էպիլլին
հիւքմիւ մուլալագտա գալլամագ:
Շէյլլէր քի պուճուն մուլալիլլէրտէ
հաքէթթ իտէյէր տէյիլ քի Սու-
քէլական Աթոռուն իթմաթլը կէլա-
լարը իլլա եկեղեցական նիզամլարը
ֆէսի իտէն էհիլ ֆէսաա օլունգլարըն
իսպաթ իտէրէր: Վէ չիւնքի եկեղե-
ցական նիզամ տալիմա մէրիլլէր
օլունամագ ամմէնին իսթիւրահէթի
միւքիլլէր օլամագ, օ հալտէ տէ ճայիլ
տիլ քի հէր քէս քէնտիլ մէրթէպէսի-
նի թանըսըն վէ եկեղեցական Գա-
նունլարա քէնտիլլէր պիլտ օլան հի-
յէթ տէրէճէսիլլէր թէճալլուգ իթմէ-
սին: Վէ իշխն պու սէպէպուէն նաչը
տըր քի եկեղեցական թարիքաթընտա
պուլունտունլէր տիւնտա իշլէրինտէն
քեւմիլլէր էլլէրին չէքիպ, տայիմա
Ալլահին իսթմէթիլլէր վէ ճանլարըն սէ-
լամէթիլլէր քէնտիլլէրին հազըր իթմէյի
վէ վաճիպ օլան հիւքմիւ իւր փիսգո-
րոսլարըն իթմաթ իթմէյի տիլլէր:

Հէլէ կրօնաւորըր քի տիւլարը
միւլլէր թէպարնտան քեւմիլլէր տիւնտա
դայլէլլէրինտէն իսթիլլէր իթմիլ տիլ-
լէր, սիւրէթը մուլլէրագտա պիլտ
գիլ իթմիլաա, վէ կրօնըրը գըյա-
ֆէթի իւր եաշամալ տըրլար, վէ Էօ-
միլլէրին մանաթըրլարընտա եա օո-
րիլլէր թապիլ օլունան մէսաֆիլիտա-
նէլլէրտէ րահաթ վէ Էֆէսիլլէր
րէք տայիմա քէնտիլլէրին վէ Էմալ-
լէրին էպէտի ճան սէլամէթիլլէր չա-
լլէրագլա պէրտապէր, փիսգորոսլարը-
նա մէֆուր օլան հիւքմիւ վէ իթմ-
աթման տալի գաթման տուր օլունա-
լարըլլար: Պու սէպէպուէն նաչը,
պուճանտա ագտէմ Առաքելական Ա-
թոռուն, Ասիլմանէտէ մուգիմ կրօ-
նաւորըր միւքիլլէր սէլամէթ օլմագ
իւլլէր ըստանի Գանունլար վէ թա-
լիմաթլար տալի վէրիլլէր իտի քի,
«Գաթէլլէր» վէ «Գաթէլլէր» քէլի-
մէլլէր իւր պաշլար: Վազթըր զէմանը
իւր պուճանտա լուղէթ օլունամալ օլա-
յըր, պու կրօնաւորըրտան պազը-
լարը թարիքի իսթիլլէրտէն խու-
րուճ իտէրէք, Պիլլէրէր տաղըր տէրուն
օլմալարըր: Իսթիլլէր թալիմաթ-
լար քիլլէրէր րաճի իսէ, թէքիլլէր իճ-
րա օլունալարըն թէքիլլէր թէնպիլ
իտէրիլ, վէ Սիլլէրէր վէրիլլէր մէմու-
րիլլէր վէ գուարէթ միւլլէրագտանճա
մէքիլլէր թալիմաթըն ալէլ ումալ ին-
ֆազընա իգտաւ վէ տէվալ իթմէյիլլի
խոստէթէն թէնպիլլէր իտէրիլ:

Նիսայէթ աշխարհականլար տալի
քէնտիլլէր հուգուգ վէ տայլէրին թէ-
ճալլուգ իթմէյիլլէր հէր նէ թարը իւր
օլուն իսէ օլուն եկեղեցական մատ-
տէլլէրէ միւտալլէր իթմէլլէրտիլլէր:
Քիլիլլէրտէ քէնտիլլէրին վաճիպէյի

զիմէթլէրի թալիմաթ ալմագ տըր,
վէ տէյիլ վէրմէք, իտարէ օլմագ տըր
վէ տէյիլ իտարէ էթմէք: Վէ աշխար-
հականլարըն եկեղեցական մատտէլլէրէ
վէ նիզամաթա միւտալլէրտէն զի-
ատէ Ալլահին Գիլիսէսինէ մուլլէր
պիլ շէյ օլմայաճալլէրտան, Ալիլ
Փէտէրլէրիլլէրտէն վէ հաթթա Տիւ-
գերական Թողոքլարտան տալի էն
զիատէ գատապարտել օլան շէյ պու
տուր:

Իշխն հիւքմիլլէր Պիրատէր Սիլ-
լէրէր մալիւմ վէ Սիլլէրի մէմուլ իթմէ-
յէ էլլամիլլէրտիլլէր միւլլէր շէյլլէր պուճ-
լար տըր, քի ճիւլլէրէր միւլլէր օլա-
ճագ սուրէթտէ իճրա իտէպիլլէրիլլէր
իշխն, իշլուլ նամմէթիլլէր Սիլլէրէր լա-
զըմ կէլլէր վէ միւտալլէր կէօրիլլէր հէր
գուարէթի վէրմիլլէր:

Իսթիլլէր, զայլլէր էթ, հիւքմիլլէր
Պիրատէր, պիլալլիլլէր Թալա սէրիան
իւր պաշլար: Պիլլէր պիլլէր կիտէմէ-
տիլլէրիլլէր երէրէր Սէն չափուգ եէթիլլէր:
Իսթիլլէր գալլի տիլ քի, Լէքէտէն
Փաք օլարագ թէվէլլէրտ իտէն օլ
Սուլլէր Սաաթէրլալլէր, վէ Էր-
մէլլէր միլլէրիլլէր սահիլ Միւնէվիլլէր
վէ Առաքելալլէր օլան Սուրբ Գրիգոր
Լուսաւորիլլէր չիֆաթաթլարը իւր Հազ-
րէթը Իսա Էֆէնտիլլէրտէն պէյիլլէր
լուլլէր իտիլլէրէրէր տիլ: Իսթիլլէր
տիլ պիլլէր տալա մահալա իթմէյիլլէր
տիլ:

Իշխն պէյլլէր Պարի Թալա Հազրէթ-
լէրինտէն տուլլէր իւր տայիմա նի-
ազմէթ օլունալլէր լապիլլէր վէ
էլլամիլլէր սէմալլէրէր պիլ քէլլէրէր,
վէ թէվէլլէր հաթթա մալապիլլէր
պիլ ըհիլլէր վէ նիլլէր օլմագ իւլլէր,
կէրէք Սիլլէրէր հիւքմիլլէր Պիրատէր
վէ կէրէք պիլլէրէր եկեղեցականլարա
վէ աշխարհական տիւտալլէրա էլլան
իւ տիլ Առաքելական օրհնութիւնու-
մուլլէր իթմ իտէրիլլէր:

Վէրիլլէր Բօմաա Սուրբ Պետրոս
քիլիլլէր տէյիլլէրտէն 1870 սէնէսի
Փետրուարըն երիմի տէօրտիւնճիլլէր
կիւնիլ: Բաճանայապետիլլէրիլլէր 24
իւնիլլէր սէնէսինտէ:

ՊԻՍԹ ԲԱՅԱՆՍԱՅԱՅԵՏ

Հիւքմիլլէր Պիրատէրիլլէր Ան-
թոռան Թողէթ Թիւնա Սէրիտագորո-
սու, վէ Պիլլէրին վէ Գիլլէրի Շէրի-
ֆիլլէր, Ասիլմանէտէ Առաքելական
Վէրիլլէր, ԲՕՄԱՍԱ:

ՄԻՆԻՍՏ ՊԻՐ ԻԼԱՆ

Մարտ 5 Բէրլինիլլէր կիւնիլ չըլան
Բուլղարիլլէր Մէմուլլէր Հալապիլլէր
նէշը օլունան: Հոգմէլլէր Արե-
ւելան Հայ եկեղեցիլլէր Վարդապետ:

Իմգալլէր Միլլէրէր շլան իլանտան,
վէ քէլա մէքիլլէր վարդապետլէրտէն
պիլլէրին Ղազէթալլէր մէքիլլէր վաթ-
թալ իւր Առաքելական Նուիրակա
եազալլէր մէքիլլէրտէն սիւրէթիլլէրտէն:
Շու աղնալլէր քի մուլալիլլէր տէնիլլէր
ֆրդա մէկէր իսէ Միլլէրին Հա-
տուն Էֆէնտիլլէր Պրազան Փափա
հազրէթլէրին իթմաթ իթմէլլէրտէ
իսիլլէր վէ «Գաթէլլէր» Պատրի-
արգական իշխանութիւնա իթմաթ
իթմէք գապուլ իտէյըր իսիլլէր:

Պու նէ կիւլլէր իգար տըր «Էֆէ-
թուլ» ալլէր տալա պիլլէր: Հա-
տունիլլէր թէմալլէր օլունանլար տա պու
կիւնէ տէք շախա տալալլէր կիլլէր-
մէթիլլէր, վէ պուճա տա իսպաթ օլա-
րագ շէյլլէրէր պիլ իմգա քեւհաա տըր ա-
լլէր: «Ումալիլլէր» Պատրիլլէր մէսէ-
պիլլէր պուլլէրտան միլլէրլէր կիլլէր
պիլլէր էրմէլլէր Գաթթիլլէր տալի Բօ-
մա Սուրբ Գիլիսէսինին, վէ անըն կէօ-
րիլլէր պաշը օլան Հալլէրլու Փա-
փա հազրէթլէրին պիլլէր վէ մէսէ-
պիլլէր տայիլ հէր պիլ էմիլլէրին
իթմաթ էթմիլլէր կիլլէր, ումալլէր
րուհանիլլէր միլլէրլէրիլլէր իտարէսին
թալիլլէր իթմիլլէր ըստանի ըհիլլէր
քիմ օլա, օնա տալի մէսէպէթ օ-
լան մատտէլլէրտէ թալի օլունալլէրը-
տան իշ պու մահալա իմգա էտէրիլլէր:

Էյլլէր իսէ ըհապիլլէր մէրգուլլէր վէ
թալլէր իտարէլլէրտէն պուլլէրտան
տիւնտալլէր թէյիլլէր ըրապէթ պու-
լուլլէր մէքիլլէր քէհաա իմգալլէր-
լար: Վէ իշխն արթըր տալալլէր
պիլլէր: Պիլ իթմիլլէր արթըր իշ-
լէրիլլէր պաղալլէր: Սէտալլէր Հազը-
րէթիլլէր եանընա պիլ Մէմուլլէր Հա-
զըրէթ ըհիլլէր կէլլէրէր արդիւ օլա-
նան իթմիլլէր պէյիլլէրտէ գատիմ
օլալլէր:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ
Ղալաթաա վաքի Սուրբ Փրիլլէր Գիլիլլէ-
սի վաքընտան Բաթրիլլէրտէն քալլէր Պիլ-
օլլէրտա Բաթրիլլէրտէն շաքլ օլլէրին-
տէն էսալլէր մէսալլէրին օրալա միւլլէր-
աթ իթմիլլէր լազըմ կիլլէր:

Սէտալլէր Հազըրէթ, Մահմու
Փաշա պաշընտա թիլլէրին Սիլլի-
ուն 295 Նումէրըն տիւքեանընտա,
վէ Սիլլիւլ թարափընտա Բէօլլէր
պաշընտա վաքի հոճա Մուրաթըն քա-
լիլլէրտա: Վէ Պէյ օլլէրտա տայլլէր
ղազէթալլէր ֆիլլէրտա օլունալլէր մա-
հալլէրտէ տալի տալլէրալլէր:

ՄԵՍՈՒՄ ՎԵ ՄԻՆԻՍՏԻՆ ԴԱՅԵՏԱ
ՄԻՔԱՅԻԼ ԷՔՍԵՐՃԵԱՆ

ՅԱԳԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
Ձաւաքըրա փողոց Յալիլլէր իսա Լ. 4